

DRWECA

I DODATKAMI: „OPIEKUN MŁODZIEŻY“, „NASZ PRZYJACIEL“ I „ROLNIK“

„Droga“ wychodzi 3 razy tygodniowo we wtorek, czwartek i sobotę rano. —
 Cena ogłoszeń: Wzrost w wysokości 1 mm na stronie 6-linowej 15 gr,
 na stronie 3-linowej 20 gr, na 1 stronie 60 gr. — Ogłoszenia drobne: Napisowe
 słowo (linia) 20 gr, linia duża słowo 15 gr. Ogłoszenia zagran. 100% więcej.
 Numer telefonu: Nowemiasto 2.

Cena ogłoszeń: Wzrost w wysokości 1 milimetra na stronie 6-linowej 15 gr,
 na stronie 3-linowej 20 gr, na 1 stronie 60 gr. — Ogłoszenia drobne: Napisowe
 słowo (linia) 20 gr, linia duża słowo 15 gr. Ogłoszenia zagran. 100% więcej.
 Numer telefonu: Nowemiasto 2.

Rok X

Nowemiasto-Pomorze, Sobota, dnia 20 września 1930

Nr. 110

Pamiętajcie o odnowieniu przedpłaty na październik lub IV. kwartał!

Jak byłąby wyglądała Polska, którą by byli Niemcy utworzyli?

Pomiędzy Polakami w Prusach, a przysięgłym „Królestwem Polskim“ miał być utworzony szeroki pas graniczny, z którego miano Polaków wysiedlić, a na ich miejsce osadzić Niemców.

Dziennik brukselski „Le Soir“, w numerze z dnia 9 bm. zamieszcza obszerny memoriał byłego głównodowodzącego armią niemiecką, a obecnego prezydenta Rzeszy, feldmarszałka Hindenburga, złożony w lipcu 1918 r. kanclerzowi i rządowi Rzeszy. Memoriał ten rozwija powstały już w lipcu 1915 r. w kancelarii Rzeszy projekt utworzenia specjalnego pasa granicznego, między mającym powstać państwem polskim, a Rzeszą, uzasadniając żądanie względami wojskowymi i narodowo-politycznymi. Celem tego pasa granicznego miało być — wedle słów memoriału — „utworzenie drogą osiedleń w pasie granicznym ludności niemieckiej w celu między przyszłym Królestwem Polskim, a Polakami w Prusach, Prusy Wschodnie memoriał uważa za dostatecznie zabezpieczone przez uzależnienie od Rzeszy Litwy i krajów bałtyckich. Memoriał wychodzi z założenia, że marzenia Polaków o zjednoczeniu i niezależnym państwie polskim z Wilnem, Gdańskiem, Poznaniem i Krakowem, nie są zbudowane na przesłankach chimerycznych. Memoriał wskazuje przytem na niebezpieczeństwo, jakie wynikłoby dla Rzeszy z chwilą powstania państwa polskiego przez wzrost elementów polskich w Prusach, tłumionych dotychczas przez ograniczenia osiedleńcze i obawia się, że Niemcy w większej jeszcze mierze, niż dotychczas, opuszczaliby Poznańskie i Prusy Zachodnie tak, że w końcu panowanie Prus nad temi prowincjami stanęłoby pod znakiem zapytania. Dlatego memoriał domaga się „czynu decydującego“ w formie utworzenia, opartego przez Niemcy pasa granicznego, spodziewając się, że dopiero wówczas Polacy, wobec oparcia tych granic przez Niemcy, szukać będą oparcia o Rzeszę niemiecką. W tym celu memoriał proponuje przesunięcie granicy niemieckiej na wschód tak daleko, by strefa ta, o powierzchni około 20.000 km. kwadr., objęła linję Kallez, Konia, Wrocław, Augustów. Memoriał domaga się ugruntowania tego pasa granicznego drogą gospodarczą i polityczną, proponując jako środki skuteczne: 1. przejście wielkiej i średniej własności ziemskiej w ręce niemieckie, 2. usunięcie ludności polskiej przez przymusowe wywłaszczenie około 50 proc. całego obszaru pasa granicznego, 3. osiedlenie na zdobytych w ten sposób terenach kolonistów niemieckich. Memoriał powołuje się na okoliczność, że rząd Rzeszy już w roku 1915 r., przystąpił drogą dyskretnych zarządzeń do utworzenia takiego pasa granicznego i to w większych rozmiarach, aniżeli tego żąda obecnie naczelne dowództwo armji.

Tyle w tej sprawie podaje Polska Agencja Telegraficzna. Dokument powyższy stwierdza, iż Prusacy na przestrzeni 20.000 km. kwadr. mieli wysiedlić ludność polską z jej siedzib i wczepić tam Prusów, a na to miejsce mieli przysłać swych krzyżackich potomków. Do przeprowadzenia tego planu Niemcy dążyli już poprzednio przez walkę kulturową i przy pomocy komisji kolonizacyjnej. Kto zna historję walki narodu polskiego z germanizmem, ten na wieść o ogłoszeniu tego dokumentu stwierdził tylko, że Niemcy dalsze ani na jotę nie sprzeniewierzyli się swoim poprzednikom, którzy wypowiedzieli Polsce wojnę na śmierć i życie.

Jeszcze sensacyjne rewelacje o zbrodniczych planach Hohenzollernów w czasie wojny. Chcieli zniszczyć Słowian, na pierwszym miejszu Polaków.

Nawiązując do powyższych rewelacyjnych wiadomości o złożonym przez Hindenburga w lipcu 1918, rządowi Rzeszy planie utworzenia w zdobytym Królestwie pasa granicznego, skolonizowanego przez Niemców — warto cofnąć się o rok wstecz, do planów, jakie rozciągał syn b. cesarza Wilhelma przed oficerami niemieckimi.

Było to z wiosną roku 1917, na kwaterze jednego ze synów b. cesarza Wilhelma w Drohobyczu. Po szeregu zwycięstw, jakie w tym czasie państwa centralne odnosiły, wydał syn cesarza na cześć armji bankiet, na który zostali zaproszeni jedynie oficerowie niemieccy i austriaccy, narodowości niemieckiej, znani z idei wszechniemieckiej. Pomiędzy nimi znalazł się również oficer austriacki o niemieckim nazwisku (narodowości słowiańskiej), który opowiadał kilku swym przyjaciołom o mowie syna cesarskiego.

Po samej lhbacji przystąpiono do wygłaszania mów. Gdy szereg mówców wychylał toasty na

część cesarza i armji, zabrakł głos syn cesarza i przemówił następująco:

„Moł panowie! Sprawiedliwość dziejowa oddała nam na wszystkich frontach zwycięstwo, które uwieńczymy w krótkim czasie niemieckim pokojem.

Abyśmy zrozumieli, jak ten pokój będzie wyglądał, muszę panów zaznajomić z uchwałami, jakie zapadły na radzie rodzinnej domu Hohenzollernów. W pierwszym rzędzie musimy raz na zawsze skończyć z kwestją słowiańską, a przedewszystkiem z Polakami i Czechami. Ziemie polskie i czeskie zostaną wcielone do państwa niemieckiego, a mieszkańcy ich, Polacy, będą rozsiadani po całym obszarze naszego państwa i poddani bezwzględnej germanizacji; Czesi zaś rozrzućeni zostaną po naszych kolonjach, które posiadamy i otrzymamy od zwyciężonych za koszt wojny. Ukraińcy na całym swym obszarze zostaną poddani germanizacji przez wprowadzenie języka niemieckiego we wszystkich szkołach i urzędach, gdyż wiemy, że ich przywódcy, nasi wypróbowani sprzymierzeńcy, chętnie nam w tem dopomogą. W Rosji szkolnictwo zamknięte zostanie na lat 50 i przez ten czas będzie tam rządził żandarm pruski. Belgja i północna Francja zostaną zrównane z ziemią, a na tem miejscu zakwitnie nowe życie niemieckie.

Oto, jaki pokój chciały narzucić światu Niemcy, bladejace dziś nad krzywdą narodową.

Rząd Brüninga narazie zostaje.

Berlin, 16. 9. Na wczorajszym posiedzeniu rządu Rzeszy zapadła uchwała, by nie podawać się do dymisji mimo wyniku wyborów. Z chwilą zejścia się nowego Reichstagu w październiku rząd wystąpił z nowymi przedłożeniami.

Zmniejszenie się liczby głosów socjal-komunistycznych.

Berlin. Wynik wyborów przyniósł procentowe zmniejszenie się liczby głosów socjal-komunistycznych. Socjal-demokracja uzyskała w r. 1928 — 31,2 proc. wszystkich oddanych w Niemczech głosów, a obecnie — 24,9 proc. Komuniści skupili w r. 1928 — 11 proc. głosów, obecnie 13 proc. Razem stan posiadania obu stronnictw spadł z 42,2 proc. w r.

1928 na 38,2 proc. w rb.

Stronnictwa „burżuazyjne“ uzyskały w r. 1928 — 57,8 proc. wszystkich głosów, obecnie 61,8 proc. Stan posiadania hitlerowców podskoczył z 2,4 proc. na 18,7.

Polskie głosy na Śląsku Opolskim.

Bytom, 17. 9. Wyniki niedzielnych wyborów w zestawieniu z poprzednimi wyborami wykazują wzrost głosów polskich blisko 7000 czyli procentowo około 25 procent. Poważny przyrost głosów przy wyborach w dniu 14 bm. wskazuje na to, że rozwój życia polskiego na Śląsku Opolskim uwiłdocznia się coraz silniej.

Zamknięcie Targów Wschodnich.

Zadowolenie wystawców — 9 milj. obrotów.

Lwów. Zamknięcie Targów Wschodnich pomimo pełnej powodzenia tak co do zainteresowania jak i ożywionych transakcyj handlowych nastąpiło dnia 16 bm.

Liczba zwiedzających Jubileuszowe Targi Wschodnie przekroczyła znacznie 165.000 osób. Zarząd Targów rozpiął wśród wystawców ankietę, z których większość oświadczyła, że z wyników handlowych swego udziału w kampanji targowej są zupełnie zadowoleni. Prawie wszyscy zarezerwo-

wali sobie miejsca na targi przyszłoroczne.

Ponowny udział zbiorowej grupy rumuńskiej i węgierskiej jest zapewniony. Ponadto zarząd otrzymał konkretne propozycje w sprawie zorganizowania oficjalnego udziału zbiorowej grupy jugosłowiańskiej w roku przyszłym. Na podstawie zebranych narazie niekompletnych materiałów stwierdzono, że część obrotów handlowych, o których doszły wiadomości do biura statystycznego Targów Wschodnich, wynosi około 9 milionów złotych.

Rozporządzenie P. Prezydenta o karach dla ochrony swobody wyborów.

Ustawa o ochronie swobody wyborów
zniesiona.

Warszawa. P. Prezydent Rzplitej wydał na wniosek Rady Min. w myśl art. 44 ust 5. Konstytucji rozporządzenie z mocą ustawy o karach dla ochrony swobody wyborów, zmieniające ustawę z dnia 12. 2. 1930 r. o ochronie swobody wyborów przed nadużyciami władz i urzędników. Ustawa ta z dnem ogłoszenia rozporządzenia obecnego traci moc obowiązującą.

Rozporządzenie Prezydenta rozszerza zakres postanowień karowych ustawy z dnia 12. 2., wymierzonych tylko przeciw urzędnikom, rozszerzając je

na wszystkich obywateli i uznając tylko popełnienie przestępstw przez urzędnika w czasie urzędowania lub w związku z niem za okoliczność obciążającą.

Rozporządzenie rozszerza również zakres czynów karalnych, zaliczając do nich składanie głosów przez nieuprawnionych do głosowania i przyjmowania lub żądanie korzyści majątkowych za głosowanie w sposób umówiony lub za wywieranie wpływu na sposób głosowania osób uprawnionych. Poza tem rozporządzenie rozszerza kary za usiłowane przestępstwa, przewidziane w rozporządzeniu.

Jednocześnie i rozporządzenie znosi postanowienie ustawy z dnia 12. 2., zawierające pojęcie domniemanego powoływania się urzędnika na swe urzędowanie oraz na miejsce przewidziane przez ustawę z dnia 12. 2. procedury specjalnej i stanowi, że postępowanie w sprawach wytoczonych na podstawie obecnego rozporządzenia odbyło się według postanowień kodeksu postępowania karnego.

Polska uzyska stałe miejsce w trybunale haskim.

Genewa. Na sobotnim Zgromadzeniu Ligi kontynuowano dyskusję generalną nad sprawozdaniem sekretarjatu. Po południu uchwalono odesłać do komisji raport komitetu prawników, dotyczący organizacji międzynarodowego trybunału sprawiedliwości. W raporcie przewidziane jest zwiększenie ilości sędziów oraz zmiana ich diet na stałą pensję. Przy nowych wyborach do trybunału międzynarodowego zachodzi też prawdopodobieństwo, że Polska zyska miejsce dla jednego członka stałego. Na wniosek przedstawiciela Columbii w imieniu państw

południowo-amerykańskich uchwalono wniosek ku czci Simona Bollwara, poczem prezydent zamknął posiedzenie.

Genewa. W związku z zdecydowaniem na wczorajszym posiedzeniu Rady zwiększeniem o 2 liczby członków Trybunału Haskiego została dzisiaj opublikowana lista kandydatów na stanowiska sędziowskie. Różne państwa zgłosiły 58 kandydatów, m. in. Polska kandydaturę prof. Michała Rostkowskiego. — Zgromadzenie przystąpi do wyborów w dniu 17 bm.

Liga Narodów utworzyła nadzwyczajną komisję dla sprawy Paneuropcy.

Genewa. Zgromadzenie Ligi Narodów uchwaliło we środę jednomyślnie bez dyskusji wniosek wszystkich państw europejskich w sprawie komisji nadzwyczajnej, składającej się z przedstawicieli wszystkich państw europejskich, która będzie się zajmowała sprawą paneuropejską. Pierwotnie brzmienie wniosku zmieniono o tyle, że komisja będzie miała prawo słuchania opinii nie tylko europejskich członków Ligi Narodów, lecz także i państw, nie będących członkami Ligi, a więc Stanów Zjednoczonych, Turcji i Rosji.

Uchwały warszawskiej konferencji rolnej przekazano komisji Ligi.

Genewa. Odbywa się tu konferencja przedstawicieli 9 państw, które wzięły udział w rolnej konferencji warszawskiej.

Podczas rozmów, które wykazały zupełną zgodność poglądów Zgromadzenia Ligi Narodów z wynikami konferencji warszawskiej, postanowiono, że sprawa ta ma przejść następnie do drugiej komisji gospodarczej, w imieniu 9 państw. Referentem będzie wiceminister Głiwic. Na tem zgromadzeniu przedstawi sprawę minister Madgearu.

Aresztowanie szpiega niemieckiego w Kościelzynie.

Kościelzyna, 18. 9. W ub. wtorek udało się władzom pochwycić w Kościelzynie szpiega niemieckiego, Józefa Matykę. Przy aresztowanym znaleziono podczas rewizji obfity materiał, obciążający. Okazało się, że Matyka dostarczał wywiadowi niemieckiemu informację, dotyczących naszej organizacji wojskowej, przysposobienia wojskowego i t. p. Znaleziono ponadto przy nim broń palną. Aresztowany został osadzony w więzieniu przy Sądzie Okr. w Chojnicach.

Wykrycie i aresztowanie w bieżącym roku kilkunastu szpiegów, pozostających na służbie wywiada niemieckiego, jest dowodem spotęgowania się w ostatnim czasie w parze z akcją rewizjonistyczną nacjonalistów niemieckich z Treviranusem na czele akcji szpiegowskiej.

Gdańszczanie niszczą orły polskie, a honorują pruskie.

Gdańsk. Niezależnie jeszcze sprawy uszkodzenia polskiej skrzynki pocztowej, a już jesteśmy świadkami nowych antypolskich występów władz gdańskich.

Oto w ratuszu staromiejskim w Gdańsku znajdował się od r. 1587 nad pięknymi drzwiami sieni śliczny orzeł biały na czerwonym tle. W ostatnim czasie orzeł ten został zupełnie zamalowany szarą farbą, tak, że zniknął całkowicie dla oczu.

W podobny sposób przemalowany został także parę lat temu orzeł polski na bramie państwowej koło Moltawy.

W związku z tem zaznaczyć wypada, że na szczycie wleży dworca kolejowego w Gdańsku znajduje się orzeł pruski. Wszystkie ściany tego dworca udekorowane są godłami pruskimi, a nawet budynek, w którym znajduje się mieszkanie prezeza polskiej dyrekcji kolei, ozdobiony jest wielkim orłem pruskim, którego dotychczas jeszcze nie usunęto.

Proces przeciw b. posłance Kosmowskiej.

Wyrok 6 miesięcy więzienia.

Lublin, 17. 9. Dziś o godz. 11,30 rozpoczął się przed sądem powiatowym proces przeciwko b. posłance „Wyzwolenia”, p. Kosmowskiej, oskarżonej z art. 154 cz. II.

Po stwierdzeniu generaljów adw. Szumański zadaje pytania co do jej działalności w czasach zaborczych. Pani Kosmowska mocnym głosem opowiada o swej działalności w 1905 r., o tajemnym nauczaniu w szkołach ludowych, a następnie przechodzi do r. 1915, kiedy to została aresztowana przez Moskali.

Akt oskarżenia zarzuca p. Kosmowskiej, że w dniu 14 bm. na zebraniu politycznym nazwała prezesa Rady ministrów Piłsudskiego obłąkanym, twierdząc, że jego prawem jest tylko morderstwo, zbrodnictwo i podpalenie, a rządy jego są rządami obłąkańca, czem okazała nieposzanowanie władzy nietytułowej dla szefa rządu, ale i dla całego rządu, na którego czele stoi Piłsudski.

Po odczytaniu aktu oskarżenia obrońca Szumański wniósł o umorzenie sprawy, powołując się na art. 444 i 286, albowiem według zeznań p. Kosmowskiej nie użyła ona wyrazów, które przypisuje jej akt oskarżenia, a mówiąc o Piłsudskim, jako o zwykłym człowieku, wyraziła pogląd, że jego publiczne wystąpienia robią wrażenie obłąkańcze, natomiast nie mówiła nic o prawie zbrodnictwie itd. Sąd wniosek ten odrzucił.

Następnie wniosek obrońcy domagał się odrzucenia aktu oskarżenia jako dokumentu nie autentycznego, ponieważ akt oskarżenia nosi datę 15 go września i powołuje się na zeznania świadków, które według dokumentu zostały złożone dopiero 16 bm., a więc opierał się na zeznaniach, których jeszcze nie było.

I ten wniosek sąd odrzucił.

Wreszcie obrona postawiła wniosek o powołanie świadków odwodowych, a więc przyjdą wlecu z dnia 14 bm. i b. posła Lechnickiego, którego postawiła p. Kosmowska. Sąd postanowił o godz. 1,30 odczytać rozprawę do godz. 3.15 i prowadzić ją w dalszym ciągu.

Na popołudniowej rozprawie do godz. 6,30 przesłuchano świadków oskarżenia: zast. starosty Banaśkiewicza, nadkom. policji Sobocińskiego oraz posterunkowych Skulskiego i Czerniawskiego. Stwierdzają oni, że p. Kosmowska użyła słowa „obłąkany”.

Koło godz. 7 mej przystąpiono do przesłuchania świadków odwodowych.

Wyrok.

O godzinie 2 miało 40 zapadł wyrok, mocą którego b. posłanka Kosmowska skazana została na 6 miesięcy więzienia. Jednocześnie Sąd odrzucił wniosek obrony o zniesienie aresztu prewencyjnego, jako środka zapobiegawczego i wypuszczenie zasądzonej za kancją. Zarówno wyrok, jak i odrzucenie końcowego wniosku obrony wywarły na sali sądowej silne wrażenie.

Motywy.

W motywach sąd podkreślił, że nazwanie marsz. Piłsudskiego obłąkanym, a rządu jego — rządami obłąkańczym — musi być traktowane jako ciężka obraza całego rządu i jego szefa.

Dalszy los aresztowanych.

Wniosek o przeniesienie do więzienia w Warszawie.

Warszawa, 17. 9. Delegacja koła obrońców aresztowanych posłów ma się udać w czwartek do ministra sprawiedliwości w sprawie przeniesienia aresztowanych z Brześcia do więzienia, podległego władzom prokuratorskim, przy warszawskim sądzie okręgowym. W sobotę złożono na ręce prokuratora Michałowskiego podanie, na które wczoraj prokurator udzielił miarę odpowiedzi. Delegacja jednak nie zaistniała prokuratora Michałowskiego w biurze, a odpowiedź udzielił sekretarz, wyjaśniając, że sprawa nie została załatwiona.

P. Kiernikowa w Brześciu. — W jakich znajdują się warunkach?

Warszawa, 17. 9. W poniedziałek powróciła z Brześcia żona b. ministra, p. Kiernikowa. Z uzyskanych od p. Kiernikowej informacji wynika, że aresztowani posłowie siedzą pojedynczo w celach, których okna są malowane na biało, wskutek czego światło dociera z trudem do wnętrza. Wikt pozostawia wiele do życzenia i jest gorszy od pożywienia aresztowanych wojskowych. P. Kiernikowej udało się dotrzeć do ppłk. Kostek-Biernackiego, który ma urząd komendanta korytarza więziennego.

P. Kiernikowa zapytała: „Co się dzieje z moim mężem?” „Oskarżony Kiernik ma się doskonale” — odrzekł doniosłym głosem ppłk. Kostek-Biernacki.

Palce w celach nie wolno, wobec czego namiastki palaczy czują się przygnębieni. Surowy regulamin więzienny stosowany jest do aresztowanych posłów z całą pedanterją. Uzyskanie jakiegokolwiek przedmiotów, jak np. szczotek do zębów, a nawet „Filita”, który ma tam ogromne zastosowanie, zależne jest od ministra spraw wojskowych.

P. Kwiatkowskiego osadzono w Brześciu.

Jak donosi „Słowo Pomorskie”, p. Kwiatkowskiego odwieziono autem województwa pomorskiego do Wejherowa do samego Brześcia nad Bagłem. Przez cały czas podróży towarzyszył p. Kwiatkowskiemu podkomisarz policji państwowej Głuchowski. Szoferowi, kierującemu samochodem wojewódzkim, o którym mowa, dodano do pomocy jeszcze jednego szofera, który również odbył podróż do Brześcia.

Po przyjeździe do Brześcia osadzono p. Kwiatkowskiego w areszcie, w baszcie, znajdującej się na podwórzu koszar 9 pułku saperów (tam wlecu, gdzie są osadzeni inni więźniowie — byli posłowie).

Newego więźnia poddano również tym samym surowym rygorom więzienia wojskowego, którym podlegli poprzednio aresztowani posłowie: ostrzyżono mu przy skórze włosy maszynką, włożono łopatę i młotek i polecono wykonywać prace, związane z czyszczeniem baszty.

Podkomisarz Głuchowski powrócił już ze swej podróży służbowej do Torunia.

Dodatni bilans handlowy za sierpień.

Według tymczasowych obliczeń Gł. Urzędu Statystycznego bilans handlowy Rzeczypospolitej Polskiej (łącznie z W. M. Gdańskiem) w sierpniu br. przedstawiał się w sposób następujący:

Przywieziono 324.830 tonn o wartości 188.489 tys. zł, wywieziono 1.627.673 t. o wartości 201.486 tys. zł. Saldo dodatnie bilansu handlowego wynosi 12.997 tys. zł.

W porównaniu do poprzedniego miesiąca zwiększył się wywóz w wadze o 26.322 tonn, w wartości o 3, 711 tys. zł. przywóz natomiast zwiększył się w wadze o 14,572 t., a zmniejszył się w wadze o 6.819 tys. zł.

Ważniejsze zmiany w porównaniu do lipca zachodzą w przywozie w artykułach spożywczych, wykazujących wzrost (o 9.392 tys. zł), głównie na ryżu (o 11.004 tys. zł), oraz smalcu (o 1.046 tys. zł), oraz tytoniu (o 1.155 tys. zł). Zwiększył się natomiast przywóz skór i futer (o 4.520 tys. zł). Zmniejszenie przywozu nastąpiło w nawozach sztucznych (o 2.487 tys. zł), maszynach i aparatach (o 4.434 tys. zł), metalach (o 2.339 tys. zł), środkach komunikacji (o 2.460 tys. zł), a wreszcie materiałach i wyrobach włókienniczych (o 3.391 tys. zł).

M. T. PORKINS.

57

CZARNE WIDMO.

POWIEŚĆ.

Przekład z angielskiego.

(Ciąg dalszy.)

— Jestem już zbrakim! — jęknął Alfred. — Jeżeli stary nie poplesze się z przeniesieniem na tamten świat, jestem zgubiony!

— Doktor mówił mi dzisiaj, że stan stryja jest niepokojący — odparł ojciec wesoło. — Oddech jest trudny, zapalenie się rozszerza, nie sądzi, aby to mogło potrwać długo.

— Na ileż liczysz pozostałość, ojcze? — zapytał Alfred nieco pocieszony.

— Podczas ostatnich lat dokładał procenta do kapitału — uśmiechał się Izak, zacierając ręce. — Dławiłoby mnie gdyby nie miało się zebrać około trzechset tysięcy funtów; sama dzierżawa przy-

nosł rocznie piętnaście tysięcy funtów.

— Trzykroćset tysięcy! Ha! toby można żyć! — Zapewne; obliczając ci połowę z tego, ale jeśli, jak dotąd, będziesz nadal trwał, to w przeciągu roku staniesz w tem samym, co obecnie położeniu.

— Jeżeli tym razem wypłynę szczęśliwie, to obliczaj święcie nie puszczać się na tak zdradzieckie wody. Nawracam się nawet na pocziwe życie mieszczańsko-obywatelskie, zaślubiając uroczą pannę Cotton.

— Jeżeli tylko będzie cię chciała. O ile mi się zdaje, woli ona mały palec Ruperta, niż całą twą elegancką osobistość — rzekł mu na to oświadczenie ojciec otwarcie. Kapitan nic z niej sobie nie robił. Zdawało mi się, że był mocno zajęty Lindą?

— Panną May? Nie, nie jest on tak nierozsądny. Ale otóż dzwonią na obiad, a myśmy jeszcze nie ubrali, chodźmy do siebie!

Po odejściu obydwóch panów wyszła Linda z za parawanu, była blada i zmieszana i serce biło jej gwałtownie. Wztydziła się sama siebie; pierwszy to raz w życiu podsłuchiwała, ale uczucie to

zaczęło zniknąć w porównaniu z ważnością odkrycia, jakie w tej chwili zrobiła. Była więc oczywiście córką Arabelli Holtrop, dziedziczką stajca niewidomego, jego młodszą wauerką, nazywała się nie May, ale Delafosse. Wątpliwość nie była już możliwa, niestety! dowiedzenie praw jej przynależnych pozostało również trudne, jak poprzednio. Poruszona, jak i zarazem skłopotana nawątem cianących się myśli, westchnęła Linda głębiej. Zaledwie westchnienie jej przebrzmiało, gdy tuż za sobą usłyszała jakby echo swego głosu, a obracając się, ujrzła w fotelu, który przed chwilą dopiero Adolf zajmował, siedzącą postać niewieściami, otuloną długim czarnym płaszczem. Bledna dziewczyna miała przed sobą znowu czarne widmo. Jedno tylko spojrzenie rzuciła przerażona na okropne zjawisko, którego głowa nawet otulona była czarną, gęstą zasłoną, aby potem z głośnym okrzykiem trwożliwy wybiec z salonu, ścigana świecącym, bazylijszkowym, jak jej się zdawało, wzrokiem, widocznym jedynie w pośrodku czarnej obsłony pokutującego ducha.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Ostatnie wiadomości.

Wielka podaż żyta w Niemczech.

Berlin. W prasie niemieckiej ukazał się pół-urzędowy komunikat, który zaznacza, iż pewne sfery na szeroką skalę uprawiają spekulację na niższą cenę żyta, aby unicestwić akcję rządu utrzymania tychże cen na odpowiednim poziomie. A mianowicie daje się zauważyć ogromna podaż żyta, tak iż urząd zbożowy był zmuszony zakupić od pół lipca do połowy września 700 tys. tonn żyta. Ilość przewyższa daleko ilość, jakie oliarowano w latach najlepszych urodzajów 1928 i 29, kiedy to podano na sprzedaż w tym samym czasie 250 tys. tonn.

Na kształtowanie się cen w urzędzie zbożowym wpływa i ta okoliczność, że Sowiety sprzedają żyto za granicą po 80 marek za tonnę — a więc o 1/3 taniej niż na wewnętrznym rynku sowieckim. W ten sposób eksport niemiecki żyta jest zupełnie niemożliwy.

II konferencja w sprawie mniejszości.

Genewa. Dzisiaj odbył minister Zaleski II konferencję z ministrami spraw zagr. Małej Ententy i Grecji celem ustalenia wspólnej linii postępowania w sprawie mniejszości. Sprawa ta wejdzie na porządek obrad 6 komisji Ligi Narodów jutro.

Calonder ma pozostać nadal.

Genewa. Hiszpański delegat Quiñeros de Loe stawia wniosek o zwrócenie się do komisarzy Ligi Narodów Calondera na Górnym Śląsku, który dnia 6 kwietnia podał się do dymisji, aby pozostał nadal na swoim stanowisku, zaznaczając, iż przedstawiciele Polski i Niemiec pismem z dnia 12 września zgodnie zaproponowali prośbę o cofnięcie wniosku o dymisję.

Załatwiono z wielkim pośpiechem różne sprawy.

Genewa. Na dzisiejszym posiedzeniu załatwiono z wielkim pośpiechem rozmaite sprawy, między innymi sprawy polsko-litewskie. Kwestję tranzytową między Polską a Litwą uchwalono odłożyć do styczniowej sesji Ligi Narodów.

Widmo przesilenia we Francji w związku z wynikiem wyborów w Niemczech.

Paryż. W paryskich kołach politycznych uważają za niewykluczoną rzecz, że wynik wyborów w Niemczech wywoła także we Francji wewnętrzno-polityczne przesilenie.

W kołach prawniczych liczą się z tem, że Briand po zebraniu się Izby będzie wystawiony na ostre ataki opozycji z powodu swej polityki wobec Niemiec.

Z przygotowań wyborczych.

Be Belicy na 300 mandatów (?). Centrolew podpisał układ o podział mandatów.

Warszawa. Jedna z agencji, zbliżonych do rządu, otrzymała informację z kół Bezp. Bloku współpracy z rządem, iż Blok ten nie zmieni formy organizacyjnej. W najbliższym czasie ma się ukazać lista organizacji i ugrupowań, idących do wyborów z B. B.

Podobno w najbliższym czasie B. B. ma sprezytować swój program wyborczy pod hasłami, wysuniętymi w wywiadach p. Pilsudskiego.

Według informacji innej agencji, kierownice czynniki B. B. liczą na zdobycie 300 mandatów do Sejmu.

Są inni znowu, którzy twierdzą, że, sądząc po nastrojach w kraju, cyfra ta zmniejszy się o jedno zero.

Donoszą również, że między stronnictwami Centrolewu został już podpisany układ o podział mandatów z list okręgowych i z listy państwowej.

Sensacyjna kradzież kluczy od angielskich walczy dyplomatycznych.

Paryż, 17 9. W kołach dyplomatycznych francuskich wywołuje wielką sensację fakt kradzieży kluczy od walizy dyplomatycznej posłowi angielskiemu z Partji Pracy, Noelowi Backerowi.

Klucze te zrobione były według wzoru londyńskiego ministerstwa spraw zagranicznych i nadają się do wszelkich walczy dyplomatycznych, wysyłanych przez kurjerów dyplomatycznych z Londynu do poszczególnych ambasad i przedstawicielstw angielskich za granicą.

W Genewie podejrzewają, że kradzieży dokonali Amerykanie, gdyż daloby to im sposobność do odczytywania tajnych dokumentów brytyjskich.

Kowalski odszedł pół roku więzienia.

Warszawa, 17. 9. Przed kilku laty marjawici (sektu beretycka) wydali w Płocku broszurę swego przywódcy „arcybiskupa“ Kowalskiego p. t. „Stary Testament“.

Był tam zamieszczony cały szereg ustępów, uwłaczających religii rzymsko-katolickiej i Papieżowi.

Kowalskiego pociągnięto do odpowiedzialności karnej za bluźnierstwa.

Sąd okręgowy w Płocku skazał go na rok więzienia. Sąd apelacyjny wyrok zatwierdził, zmniejszając karę na mocy amnestji do pół roku. obrońca kszarżonego, adw. Dreszer, założył skargę kasacyjną. Sąd najwyższy w dniu wczorajszym kasację oddalił.

Ruch towarzyszy.

Nowemiasto. Mecze eliminacyjne na zawody Stow. drużyn S. M. P. w piłkę koszykową rozpoczyna się w niedzielę, dnia 21 bm. o godz. 13,30 i 15,45. Gotów!
Zarząd S. M. P.

Giełda zbożowa w Poznaniu.

Wycenienia oficjalne z dnia 17. 9.

Własność w słotkach za 100 kg.

Żyto	18.50—18.75
Pszonica nowa sucha	27.25—29.00
Jęczmień	19.00—21.50
Owies	17.00—19.00
Mąka tyżnia	30.00—
Mąka pszenna 65 proc.	48.00—51.00
Otręby tyżnia	12.60—13.00
Otręby pszenne	14.75—15.75
Rzepak	47.00—49.00
Groch Wiktorja	33.00—38.00

Uwaga: Ogólne usposobienie słabsze.

Za redakcję odpowiedzialny: Walenty Stawicki w Nowemiascie.
Za ogłoszenia redakcja nieodpowiada.

KINO REFORM :: HOTEL POLSKI NOWEMIASTO.

W piątek, dnia 19 bm. o godzinie 8.15 wiecz.
Wielki rosyjski film!

Nocna przygoda Kawalera

(Barza)
Wielce zajmujący dramat monumentalny, rozgrywający się w carskiej Rosji

W rolach głównych dwie potęgi ekranu Kamila Horn, znana Maigorzata z Fausta oraz słynny artysta John Barrymore.

Rzecz dzieje się od 1914 r. do chwili wybuchu rewolucji.

Polowanie w Bratjanie przedzierzawione

będzie w czwartek, dnia 25 września rb. o godz. 3 po południu w oberży p. Zakrzewskiego w Bratjanie. Warunki dzierżawy będą ogłoszone w dzień licytacji.
Zarząd spółki łowieckiej.

Pierwszy odsiew od żyta oryginalnego Rogalińskiego oddaje po 120 funtów.

STAROSTA POWIATOWY:

(—) Bederski.

We wtorek o godz. 10,30 rano zasnął w Bogu, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa córka i ukochana siostra i ciocia
ś. p.

Seweryna Dulińska

w 21 roku życia.

O czym donosi Krewnym i Znajomym w nieutulonym żalu pogrążona i prosi o modlitwę za duszę Zmarłej

Rodzina

Mroczenko, dnia 16 września 1930 r.

Ekspozycja zwłok odbędzie się w poniedziałek, dnia 22 bm. o godz. 8,30 rano z domu żałoby do kościoła parafialnego w Mroczeniu, następnie pogrzeb.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

PRZYMUSOWA LICYTACJA.

W poniedziałek, dnia 22 bm. o godz. 2 po południu

szukalski, kom. sądowy w Lubawie.

Zbiór żyta z 5 morgów.

Zbiórka licytantów na podwórzu p. Truszkowskiego Alojzego.
Szukalski, kom. sądowy w Lubawie.

PRZYMUSOWA LICYTACJA.

W poniedziałek, dnia 22 bm. o godz. 3 i pół po poł.

szukalski, kom. sądowy w Lubawie.

Urządzenie pokoju jadalnego, urządzenie pokoju męskiego, 1 samochód osobowy marki „Ford“, 1 bryczkę, szary wyjazdowy, sanie wyjazdowe, 8 prosiat, 1 świątek około 1 i pół ctr., 1 szałek żyta około 400 ctr., 15 fur pszenicy w słomie.

Zbiórka licytantów na podwórzu p. Matowskiego.

Szukalski, kom. sądowy w Lubawie.

PRZYMUSOWA LICYTACJA

We wtorek, dnia 23 go bm. o godzinie 3 po południu

szukalski, kom. sądowy w Lubawie.

Zbiór żyta z 60 morgów.

Zbiórka licytantów przed oberżą.
Szukalski, kom. sądowy w Lubawie.

PRZYMUSOWA LICYTACJA.

W poniedziałek, dnia 22 bm. o godz. 4,30 po połud. sprzedawac będę w Rybnie na podwórzu p. Kownackiego za gotówkę najwięcej dającemu:

I wagę decymalną z ciężarkami i 1 stóg słomy.

Szukalski, kom. sądowy w Lubawie.

Podaję Szan. Klienteli z Nowego Miasta i okolicy do wiadomości, że przyjmuję

bieliznę

do prania i prasowania w każdej porze od zaraz.

Jadwiga Kozłowska
Nowemiasto, ul. Kościelna 6.

Sprzedam dobry akumulator do radja, średnia wielkość

J. Zieliński, Nowemiasto, Kopernika 3.

FORMULARZE poleca

Księgarnia „Drwęca“

Uczniwa służąca

kłóra umie samodzielnie gotować od zaraz lub od 1. X. rb. może się zgłosić.

M. Fichna, Działdowo, ul. Dworcowa.

Mam na sprzedaż

wóz roboczy, grabie konne, wialnię, plug, brony, płuzek, centryfuga i krągel.

Nastaj, Gryzliny.

Porządna pokojówka

od zaraz potrzebna
Dom. Hartowicz,
poczta Montowo.

Ucznia

poszukuje od zaraz
Skład kolonialny i mat. budowl.
Kazimierz Górski,
Nowemiasto, Mostowa 3.

Łąki

dwukośnej około 2 i pół mrg. ma na sprzedaż
Jan Chechłowski,
Nowemiasto, ul. Jagiellońska

Drugi potraw

3 morgi mam od zaraz do oddania
Stempski, Lubawa,
Ogrodowa, młyn Nr. 4

Poszukuję kupna

gospodarstwa
od 15 do 25 morgów.

Podać cenę kupna. Agenci wykluczeni. Zgłoszenia przyjmuję

Twardy Ludwik,
Targowisko, pow. Lubawa.

Mam do sprzedania
cebule

we workach, po 10 zł za ctr.
Adolf Leaba, Rozgarty,
poczta Radnik koło Grudziądza.

Na polu wa wsi sieję zawsze
truciznę
Jakubowski, Racółtowo.

Ucznia

poszukuje się od zaraz
Feliks Pruszewicz,
mistrz rzeźniczy, Bolezynie,
pow. Brodnica.

Poszukuje się

od zaraz lub później

mieszkania
4 pokoi z kuchnią
dla spokojnej rodziny.

Łask. zgłoszenia do ekspedycji.

Praktykant

z rolniczej rodziny lub starszy pan, któremu zależy na trwałym stanowisku, potrzebny natychmiast. Tylko dobre referencje będą uwzględniane. Zgłoszenia do majątności Skurpie, poczta Działdowo, tel. Nr. 8.

Uczeń

fryzjerski z całkowitem utrzymaniem od zaraz potrzebny. Zgł. pod mistrz fryzjerski do „Drwęcy“.

Ucznia

przyjmie
L. Kozłowski, m. zegarmistrz,
Nowemiasto

Baczność! Otwarcie interesu! Baczność!

Szanownej Publiczności Lidzbarka i okolicy podaję do łaskawej wiadomości, iż

z dniem 15-go września rb. otworzyłem skład kolonialny i restaurację

W restauracji podawać będę ciepłe i zimne potrawy o każdej porze dnia.

Przez fachową i rzetelną obsługę oraz jak najniższe ceny będę się starał moją klientelę zadowolić.

Proszę jak najprzejmiej Szan. Obywatelstwo Lidzbarka i okolicy o łaskawe poparcie mego nowo założonego przedsiębiorstwa.

Z wysokim szacunkiem

Anastazy Nadolny, Lidzbark,

Nowy Rynek 18.

Wielki zajazd!

Wielki zajazd!